

Land og Lýðveldi II., fyrri hluti. Almenna bókafélagið, Reykjavík 1965.

Bjarni Benediktsson – Stjórn­mál – Bók - Greinasafn – Ritgerðir – Ræður – Land og Lýðveldi – Almenna
Bókafélagið – Hörður Einarsson – Reykjavík - 1965

Tekið af vef Borgarskjalasafnsins

bjarnibenediktsson.is

Einkaskjalasafn nr. 360

Ræður

Askja 4-6, Örk 4

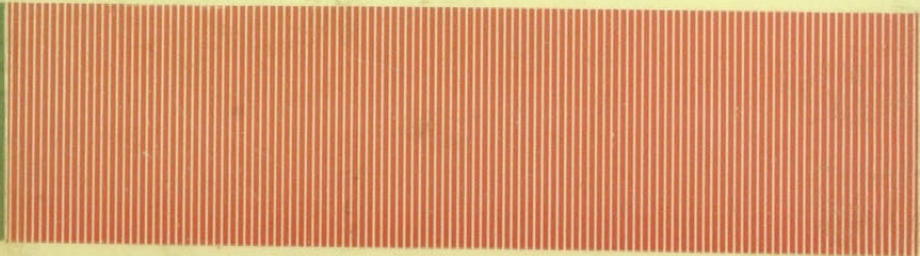
©Borgarskjalasafn Reykjavíkur

BJARNI BENEDIKTSSON

LAND

OG

LYÐVÆLDI

AB

BJARNI BENEDIKTSSON

LAND OG LÝÐVELDI

OG
LÝÐVELDI

ÞÓRVALDUR HELGÍ

FRÓÐVIL

FRÓÐVIL

AB

949.1
Bja

BJARNI BENEDIKTSSON

LAND
OG
LÝÐVELDI

SÍÐARI HLUTI

*Breidholtsskóli
Skólabókasafn*

ALMENNA BÓKAFÉLAGIÐ · **AB** · REYKJAVÍK · 1965

BREIÐHOLTSSKÓLI

Almenna bókafélagið
Reykjavík
Bók mánaðarins
ágúst 1965

Hörður Einarsson
sá um útgáfuna

Setning og prentun: Víkingsprent hf.
Bókband: Sveinabókbandið hf.
Kápa Tómas Tómasson

FORMÁLSORD

Um skýringar á vali efnisins, efnisskiptun og öðru, er varðar ritið í heild, má að mestu leyti vísa til formálsorða fyrir fyrri hluta þess. Rétt er þó að áréttta, að enda þótt reynt hafi verið eftir föngum að haga efnisskiptun eftir málaflokkum, þá er sú skipting engan veginn algjör. Í þessum hluta ritsins á þetta sérstaklega við um kaflann um atvinnuhætti og efnahagslíf, þar sem sum staðar er víkið að öðrum efnum en þeim, sem í bókstaflögum skilningi verða talin til atvinnu- og efnahagsmála.

Eins og í fyrri hluta ritsins, er þess getið hverju sinni aftan við grein eða ræðu, ef hún hefur birt áður, og þá hvar. Jafnframt er það tekið fram þar, ef aðeins er birtur hluti ræðu eða greinar, en þó eru úrfellingar auðkenndar með strikallínu á nokkrum stöðum til þess til þess að sýna sérstaklega, að samhengi er rofið.

Skýrána yfir mannanöfn, sem fyrir koma í báðum bindunum, og birtist aftast í þessu bindi, hefur Magnús Þórðarson blaðamaður gert.

Reykjavík, 15. júlí 1965,

Hörður Einarsson.

EFNI

I

SÓKN OG SIGRAR Í LANDHELGISMÁLINU

Sóknin undirbúin

15

Sóknin hafin

19

Fyrsti sigurinn — 1952

30

Næsti áfangi — 1958

32

„Stærsti stjórn málasigur Íslendinga“

48

II

ATVINNUHETTIR OG EFNAHAGSLÍF

Hugmyndir Fjölnismanna um fjölbreyttara atvinnulíf

61

Sérstaða íslenska þjóðfélagsins

68

Vandi Íslendinga af fámenni og strjálbýli
73

Hagnýting orkulindanna til fjölþættari framleiðslu
77

Ör framþróun alls þjóðlífsins
79

Frjáls verzlun og haftakerfi
81

Afleiðingar haftakerfisins
88

Gildi og beiting samtakamáttarins
90

Efla verður samstarf ríkisvalds og samtaka fólksins
96

Nýjar leiðir til úrlausnar vandamálunum
101

III

ÍSLENZKT ÞJÓÐERNI OG MENNINGARERFÐ

Hinn norskí arfur Íslands
111

Íslendingar í Vesturheimi
119

Þýðing fornþókmenntanna og erlend áhrif
127

Menntun æskunnar, stuðningur við listir
130

Þekking og frelsi eru undirstaða velsæðar og framfara
136

IV

REYKJAVÍK FYRR OG NÚ

Þróun Reykjavíkur
143

Breytingatími á 20. öld
149

V

UM STJÓRN MÁLAMENN OG STJÓRN MÁLABARÁTTU

Eiginleikar forystumanna
159

Stjórn málamaðurinn verður að vinna til traustsins
162

Baráttuaðferðir í stjórn máladeilum
164

Gagn stjórn málamannsins af sérþekkingu
167

VI

MENN OG MINNINGAR

Stjórnmálamaðurinn Hannes Hafstein

173

Einar Benediktsson : Höfuðskáld og brautryðjandi

187

Ólafía Jóhannsdóttir

196

Einar Arnórsson

230

Ólafur Thors forsætisráðherra

243

VII

SKRÁ YFIR MANNANÖFN

255

I

SÓKN OG SIGRAR
Í LANDHELGISMÁLINU

LAND OG LÝÐVELDI

er í meginráttum samtíðarfrásögn þeirra viðburða, sem hæst ber í sögu Íslands á síðustu áratugum, speglar viðhorf þjóðarinnar í sókn og sigrum, en einnig átök að baki atburðanna. Hér fylgjast lesendur stig af stigi með baráttunni fyrir endurreisn hins íslenska lýðveldis, gerast vitni þess, hvernig þjóðin sækir með festu og þrautseigju rétt sinn, og síðast en ekki sízt, hvernig henni tekst að tryggja sjálfstæði sitt og vinna málstað sínum helgi á alþjóðavettvangi.

Í síðara bindi ritsins, því sem hér birtist, er einkum fjallað um framsókn þjóðarinnar í landhelgismálinu, atvinnuhætti og efnahagslíf, íslenskt þjóðerni og menningararfð, Reykjavík fyrr og nú, stjórnámálamenn og stjórn málabaráttu, og loks er hér að finna ritgerðir og minningaþætti um nokkra af fremstu mönnum íslensku þjóðarinnar á þessari öld. Þá fylgir þessu bindi skrá yfir mannaöfn, sem fyrir koma í báðum bindunum.